

POSTANOWIENIE

10 maja 2024 r.

Sąd Najwyższy w Izbie Cywilnej w składzie:

SSN Agnieszka Jurkowska-Chocyk

na posiedzeniu niejawnym 10 maja 2024 r. w Warszawie

w sprawie z wniosku J. K. i J. K.1

z udziałem E. K., F. L., A. M., G. O., S. O., J. P., K. Z., J. T., M. H., B. S., E. L., M. D., E. K. i S. D.

o zasiedzenie,

na skutek skargi kasacyjnej G. O. i S. O.

od postanowienia Sądu Okręgowego w Rzeszowie

z 26 kwietnia 2022 r., V Ca 25/22,

I. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;

II. przejmuje na rachunek Skarbu Państwa nieuiszczoną opłatę od skargi kasacyjnej, od obowiązku uiszczenia której skarżący zostali zwolnieni.

UZASADNIENIE

Postanowieniem z 26 kwietnia 2022 roku Sąd Okręgowy w Rzeszowie oddalił apelację uczestników G. O. i S. O. od postanowienia Sądu Rejonowego w Rzeszowie z 14 lipca 2020 roku, w którym stwierdzono nabycie przez wnioskodawców własności opisanej w nim nieruchomości w drodze zasiedzenia (pkt I) i rozstrzygnął o kosztach postępowania apelacyjnego (pkt II).

Postanowienie to zostało zaskarżone skargą kasacyjną przez uczestników G. O. i S. O., którzy uzasadnili wniosek o przyjęcie jej do rozpoznania

występującym w sprawie zagadnieniem prawnym: „czy sąd powinien z urzędu zawiesić postępowanie w sprawie o zasiedzenie, mając wiedzę o toczącym się równolegle postępowaniu między tymi samymi stronami”.

Wnioskodawcy i pozostali uczestnicy nie złożyli odpowiedzi na skargę kasacyjną.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna uczestników nie kwalifikuje się do merytorycznego rozpoznania. Zgodnie z art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona. Nakładając na skarżących obowiązek wskazania i uzasadnienia oznaczonej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ustawodawca zmierzał do zagwarantowania, że skarga kasacyjna, nadzwyczajny środek zaskarżenia prawomocnych orzeczeń, będzie pełnić przypisane jej funkcje publicznoprawne. Ograniczenie przesłanek do czterech ma więc zapewnić, że przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ustrojowo i procesowo jest uzasadnione jedynie w tych sprawach, w których mogą być zrealizowane jej funkcje publicznoprawne, a skarga kasacyjna nie stanie się instrumentem wykorzystywanym w każdej sprawie.

Zgodnie z utrwalonym stanowiskiem orzecznictwa powołanie się we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania na przesłankę z art. 389⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. wymaga poprawnego zidentyfikowania problemu, w tym odniesienia go do konkretnych przepisów. Konieczne jest także przedstawienie argumentów prowadzących do rozbieżnych ocen danego zagadnienia (postanowienie Sądu Najwyższego z 10 maja 2001 r., II CZ 35/01). Istotność problemu prawnego wyraża się natomiast w tym, że ma on znaczenie precedensowe dla rozstrzygania podobnych spraw lub rozwoju jurysprudencji (postanowienie Sądu Najwyższego z 23 marca 2012 r., I CSK 496/11). Obowiązkiem wnoszącego skargę jest wywiedzenie i uzasadnienie występującego w sprawie problemu w sposób zbliżony do tego, jaki przewidziany jest przy przedstawianiu zagadnienia prawnego przez

sąd odwoławczy na podstawie art. 390 k.p.c. (postanowienie Sądu Najwyższego z 18 lutego 2015 r., II CSK 428/14). Tylko przy spełnieniu powyższych wymogów może być realizowana publicznoprawna funkcja skargi kasacyjnej. Jednocześnie przedstawiony Sądowi Najwyższemu problem musi mieć konkretny związek z rozstrzygnięciem danej sprawy, to jest z zarzutami skargi oraz podstawą prawną i faktyczną zaskarżonego wyroku (postanowienie Sądu Najwyższego z 21 maja 2013 r., IV CSK 53/13). Przyjęcie sprawy do rozpoznania ma bowiem na celu zarówno realizację interesu publicznego jak i ochronę praw prywatnych. Zagadnienie prawne powinno mieć więc taki wymiar problemowy, aby udzielona przez Sąd odpowiedź miała znaczenie dla rozstrzygnięcia o zasadności skargi kasacyjnej wniesionej w sprawie, w której zostały zadane, a jednocześnie - dzięki uniwersalnemu ujęciu - odpowiedź ta uzyskiwała walor aplikacyjny w rozstrzyganiu innych spraw.

Przedstawione przez skarżących pytanie nie odpowiada opisanym wyżej wymaganiom. Wbrew wskazanym powyżej wymaganiom stawianym formułowaniu występującego w sprawie istotnego zagadnienia prawnego - skarżący w ogóle nie przedstawili argumentacji świadczącej o tym, by postawione przez nich pytanie stanowiło istotny problem prawny.

Art. 177 § 1 pkt 1 k.p.c., mający na mocy odesłania z art. 13 § 2 k.p.c. odpowiednie zastosowanie w postępowaniu nieprocesowym stwarza możliwość zawieszenia postępowania w sprawie w sytuacji, gdy rozstrzygnięcie sprawy zależy od wyniku innego toczącego się postępowania cywilnego przy czym zależność ta musi mieć charakter prawny (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 4 lutego 2021 r., III CSK 51/20). W ustalonych w sprawie okolicznościach faktycznych – wobec objęcia przez uczestników w posiadanie części nieruchomości, której dotyczył wniosek o zasiedzenie już po dacie stwierdzenia zasiedzenia – przesłanka zawieszenia postępowania określona w art. 177 § 1 pkt 1 k.p.c. w związku z art. 13 § 2 k.p.c. w ogóle nie została spełniona. Niezależnie od tego należy podnieść, że zawieszenie postępowania na podstawie art. 177 § 1 pkt 1 k.p.c. – co wprost wynika z jego treści - ma charakter fakultatywny i pozostawione jest przez ustawodawcę każdorazowo uznaniu sądu. Nawet więc jeżeli rozstrzygnięcie rozpoznawanej sprawy zależy od wyniku rozstrzygnięcia, jakie zapaść może w innej sprawie, to sąd ocenia, czy należy postępowanie zawiesić.

W tym stanie rzeczy, na podstawie art. 398 ⁹§ 1 k.p.c. Sąd Najwyższy orzekł
jak w postanowieniu.

[SOP]

[ms]